

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

Sociální pracovník jako case manager

Pavel Nepustil, Ph.D.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Osnova

1. Vyjasnění pojmu „case management“
2. Současná situace v ČR a ve světě
3. Jednotlivé úkoly a role case managera
4. Podmínky pro case management
5. Diskuse

Definice

- *„Proces plánování, vyhledávání, prosazování a monitorování služeb z různých sociálních a zdravotních organizací ve prospěch klienta. Tento proces umožňuje sociálním pracovníkům v organizaci/ organizacích koordinovat svoje úsilí v zájmu daného klienta skrze profesionální týmovou práci a tím rozšiřovat rozpětí nabízených služeb, které klient potřebuje. Case management předchází problémům plynoucích z fragmentace služeb, fluktuace pracovníků a nedostatečné koordinace mezi poskytovateli.“ (NASW)*
- *„Case management je zacházení s ne-rutinními pracovními procesy.“ (Blog Collaborative planning)*

Situace v ČR

Oblast	Hlavní trendy
Duševní zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Neziskové organizace rozvíjejí CM od r. 1995 (Fokus, PDZ Pardubice, ESET Praha, CRPDZ) • V roli case managerů nejprve zdravotní sestry, později sociální pracovníci (služba soc. rehabilitace) • Očekávají se změny v souvislosti s reformou psychiatrické péče
Péče o rodiny v ohrožení	<ul style="list-style-type: none"> • Ospot a NNO využívají institut případové konference (od r. 2010 v zákoně o rodině) • Příbuzné principy se službou sanace rodiny
Sociální práce na obcích	<ul style="list-style-type: none"> • SP na obcích a soc. kurátoři mají dle zákona (mimo jiné) koordinovat poskytování soc. služeb
Užívání drog a závislosti	<ul style="list-style-type: none"> • Sociální integrace zotavujících se uživatelů drog (Pasáž, Brno) • Case management v koncepci adiktol. služeb

Situace v zahraničí

OBDOBÍ	HLAVNÍ TRENDY
1960 – 1970	Počátky: Deinstitutionalizace v USA a západní Evropě, na člověka zaměřené přístupy, hnutí za lidská práva
1970 – 1980	Zavádění: Rozvoj komunitní péče, vznikání tzv. asertivních týmů,
1980 – 1990	Expanze: nové modely, nové oblasti aplikací (vězeňský systém, nařízená péče, dlouhodobě nemocní,...)
1990 – 2000	Evaluace: vyhodnocení efektivity různých modelů a aplikačních oblastí, standardizace
2000 – současnost	Revize: vyvíjení nových modelů, kombinace stávajících, nové definice a konceptualizace

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

2 základní modely CM

Asertivní komunitní týmy

- Zejména duševní zdraví
- Převážně zdravotní péče
- Případy jsou sdíleny celým multidisciplinárním týmem
- Porady týmu se konají denně
- Veškerou podporu pro klienta zajišťují členové týmu
- Tým je schopen reagovat na akutní situaci do 24 hodin
- Průměrný počet klientů pro jeden tým je 20

Individuální CM

- Různé cílové skupiny
- Převážně sociální péče
- Každý case manager má přidělen určitý počet případů
- Porady týmu se konají 1x týdně
- K zajištění podpory pro klienta jsou zapojovány vnější zdroje
- Case manager s klientem vytváří krizový plán
- Průměrný počet klientů na jednoho člena týmu je 20

Úkoly (role) case managera

1. Kontaktování (host)
2. Assessment (výzkumník)
3. Plánování (navigátor)
4. Propojování (koordinátor)
5. Prosazování zájmů (advokát)
6. Monitorování (kontrolor)

Kontaktování (host)

- Nejlépe v přirozeném prostředí cílové klientů
- Vzájemné seznámení
- Navazování spolupracujícího vztahu
- Bez formulářů

Assessment (výzkumník)

- Zájem o příběh a perspektivu klienta
- Nemusíme vědět všechno hned
- Formuláře až na konec

Plánování (navigátor)

- Zapojení celé podpůrné sítě
- Zahrnutí vizí a snů
- Plánování konkrétních kroků

Propojování (koordinátor)

- Provázání klienta s vhodnými zdroji podpory
- Vzájemné propojení podpůrné sítě
- Využití neformálních vazeb
- Preferování osobních setkání a doprovodů

Prosazování zájmů (advokát)

- Aktivní zájem o dodržování práv klienta
- Řešení případných sporů na přátelské úrovni

Monitorování (kontrolor)

- Nástroje pro vyhodnocování cílů
- Rutinní i ad-hoc postupy
- Zapojení celé podpůrné sítě

Podmínky pro CM

Příležitosti

- Zákonné ukotvení koordinační role pro SP na obcích
- Dobré zázemí pro kvalitní specializovaný CM v NNO
- Institut případových konferencí v zákoně
- Deinstitutionalizace včetně reformy psychiatrické péče

Překážky

- Žádná opora pro koordinační roli SP v NNO
- Nedostatečné zázemí pro kvalitní CM ve státní správě
- Nedostatečná spolupráce až nevraživost mezi státními a nestátními SP
- Nízká spolupráce mezi zdravotním a sociálním sektorem

Děkuji za pozornost!

nepustil@narativ.cz